

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 23 august 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 13 februarie 2018, în privința inculpatului

*Cerednic Gheorghii Xxxxxxx, născut la
xx xxxxxxxxxxx xxx, originar și locuitor al s. Xxxxxxxx, r-nul
Xxxxx, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>07.08.2017 – 23.08.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>25.09.2017 – 13.02.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>19.04.2018 – 30.05.2018.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 23 august 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Cerednic Gheorghii a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal la 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând cu 23 august 2017, deducându-se durata aflării în arest preventiv de la 03 iulie 2017 până la 23 august 2017.

2. Instanța de fond a constatat că în noaptea de 30 iunie spre 01 iulie 2017, inculpatul Cerednic Gheorghii, aflându-se la domiciliul său, amplasat în s. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxx, unde pe fundalul unui conflict apărut cu soția Cerednic N., acționând intenționat, având scopul vătămării grave a integrității corporale și sănătății, a maltratat-o pe ultima, aplicându-i multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți al corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară

nr.171 din 19.07.2017, vătămarea corporală gravă, periculoasă pentru viață, soldată cu decesul victimei Cerednic N., survenit în jurul orei 08.00 a zilei de 03.07.2017, în rezultatul șocului toxico-infecțios, pe fonul peritonitei sero-purulente difuze, ca urmare a traumei închise a abdomenului cu ruptura peretelui intestinului subțire. De asemenea, în urma acțiunilor violente întreprinse de inculpat, victimei Cerednic N., i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de echimoze pe obraz, piept și coapse produse la acțiunea traumatică cu un obiect contondent dur, care în ansamblu se califică ca vătămare corporală neînsemnată și nu au legătură directă sau indirectă cu decesul; excoriații pe genunchi și bazin apărute, posibil în procesul căderii din poziția statică, se califică medico-legal ca vătămare corporală neînsemnată și nu au legătură directă sau indirectă cu decesul; plagă pe coapsă, pubis produse la 2 acțiuni traumatice, posibil cu obiect ascuțit-tăietor care se califică ca vătămare corporală ușoară și nu au legătură cauzală directă sau indirectă cu decesul.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc integral vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 201¹ alin. (4) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, care au cauzat vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății soldată cu decesul victimei.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont de gradul pericolului public, personalitatea inculpatului și că circumstanțe agravante sau atenuante nu au fost stabilite.

Totodată, instanța a statuat că cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 171 din 19.07.2017 în sumă de 2048 lei și nr. 473 din 06.07.2017 în sumă de 128 lei, nu pot fi încasate de la inculpat. Or, conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Conform art. 143 alin. (1) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții; gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale,

Astfel, este necesar de a trece cheltuielile pentru plata expertizelor judiciare în contul statului, având în vedere că inculpatul în prezent nu lucrează.

La fel, nu pot fi încasate de la inculpat, cheltuielile pentru hârtia și imprimantele ce compun dosarul penal în mărime de 32,68 lei, deoarece ele au fost necesare pentru examinarea cauzei penale.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Cahul, Alexandru Balan, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat în beneficiul statutului cheltuielile judiciare în sumă de 2208,68 lei.

Apelantul a invocat că în cadrul dezbaterilor judiciare a fost solicitată încasarea din contul inculpatului, în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în mărime totală de 2208,68 lei dintre care: 2048 lei, în legătură cu efectuarea expertizei medico-legale al cadavrului victimei (raportul de expertiză judiciară nr.171/D din 19.07.2017); 128 lei, în legătură cu efectuarea expertizei medico-legale în privința bănuitului Cerednic

G. (raportul de expertiză judiciară nr. 473 din 06.07.2017) și 32,68 lei în legătură cu cheltuielile de birotică suportate în cadrul instrumentării cauzei penale.

Prima instanță eronat a conchis referitor la eliberarea inculpatului de plata cheltuielilor judiciare suportate de stat, inclusiv din considerentul că inculpatul nu este încadrat în câmpul muncii.

Totodată conform art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

La caz, statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția persoanei, prin acțiuni de procedură legale iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care raportate la prevederile art. 227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare și care indiscutabil urmează a fi recuperate din contul inculpatului, or, însăși acțiunile ilegale comise de acesta le-au generat, în caz contrar acestea putând fi evitate.

La fel, deși potrivit art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul inclusiv în cazul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor, conform materialelor cauzei penale, inculpatul nu are persoane la întreținere, ceea ce denotă că recuperarea cheltuielilor judiciare din contul acestuia nu ar influența situația materială a cuiva.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 13 februarie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța a reținut că, fiind necesară stabilirea circumstanțelor cauzei, de către ofițerul de urmărire penală al SUP a IP Cahul - inspector Berbec Luminița, prin ordonanța din 03.07.2017 a fost dispusă efectuarea expertizei medico -legală, raportul de expertiză judiciară nr. 473, în privința bănuیتului Cerednic G. fiind întocmit în temeiul ordonanței din 25.07.2017, emisă de OUP al SUP a IP Cahul - Berbec Luminița.

Conform art. 143 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul suportării cheltuielilor menționate, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin prisma normei procesuale menționate, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat, deoarece, obligația statului este de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului, prin urmare nu poate fi pusă pe seama inculpatului încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor, cât și acele cheltuieli de birotică suportate în cadrul instrumentării cauzei penale. Astfel, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2.208,68 lei.

Prima instanță corect a conchis că în cadrul urmăririi penale nu au fost suportate careva cheltuieli judiciare care ar putea fi încasate de la inculpat. Așa cum, solicitantul efectuării constatării și expertizei este statul Republica Moldova, în persona OUP al SUP IP Cahul. Prin urmare, obligația de suportare a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor o poartă anume statul RM în persoana OUP al SUP IP Cahul ca solicitant.

Cu referire la acele cheltuieli de birotică suportate în cadrul instrumentării cauzei penale, tot sunt puse pe seama statului așa cum, acesta avea obligația de a demonstra vinovăția persoanei, și acestea au fost suportate anume cu acest scop.

Prima instanță concluzionând necesitatea respingerii cererii cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată nu a pus accent doar pe faptul că inculpatul nu este încadrat în câmpul muncii, dar și pe prevederile legislației în vigoare la momentul numirii expertizelor. Chiar dacă inculpatul ar dispune de mijloace financiare, nu are persoane la întreținere, acest fapt nu este temei ca cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor, cât și a celor de birotică, să fie încasate din contul său așa cum, în baza art. 143 Cod de procedură penală, în vigoare la momentul suportării cheltuielilor menționate, acestea se încasează din contul mijloacelor bugetului de stat.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii cu *„dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea de la inculpatul Cerednic G. a sumei de 2208,68 lei cu titlu de cheltuieli judiciare”*.

Recurentul a indicat că art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Cheltuieli legate de efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală - expertiza judiciară.

Astfel, la soluționarea chestiunii cine suportă cheltuielile respective, trebuie soluționată reieșind din prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, care îl pune pe condamnat pe primul plan, responsabil de aceste cheltuieli. Și doar dacă condamnatul nu este în stare, din diferite motive, invalidate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Însă, atât în sentința instanței de fond cât și în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsește soluția privind cheltuielile judiciare, așa cum se cere potrivit prevederilor art. 385 alin. (1) p. 14) și art. 397 p. 5) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, cheltuielile judiciare sunt suportate de către inculpat sau sunt trecute în contul statului. Simpla soluție de respingere a cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare nu este o soluție procesuală, deplină și legală.

Astfel, instanța de apel, nu a soluționat corect chestiunea legată de cheltuielile judiciare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Este de reținut și că, potrivit art. 435 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, doar dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, soluția solicitată de recurent – „*casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 13.02.2018, dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea de la inculpatul Cerednic G. a sumei de 2208,68 lei cu titlu de cheltuieli judiciare*”, nu cade sub incidența normei vizate, deoarece ar agrava situația inculpatului, adică nu are niciun suport juridic (*pct. 5. din decizie*).

Totodată, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor

cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Pe lângă aceasta, conform art. 249, 250 Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu, inclusiv și în cazul în care instanța de judecată, ca urmare a unei omisiuni vădite, nu s-a pronunțat asupra sumelor pretinse de experți.

Prin urmare, argumentele recurentului că: „*atât în sentința instanței de fond cât și în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsește soluția privind cheltuielile judiciare*” nu reprezintă erori de drept în sensul prescris de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, dar omisiuni vădite, care pot fi corectate de respectiva instanță de judecată.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 23 august 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 13 februarie 2018, în privința inculpatului Cerednic Gheorghi XXXXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 27 iunie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco